

VURDERING AV HØRINGSINNSPILL FOR SØLNKLETEN , 1.GANGS HØRING.

Del 1 Viktigste hovedmomenter/oppsummering og anbefaling

	Tema	Innspill fra	Kommentar	Vurdering og anbefaling
A	Gråsjøen soneinndeling	Stor-Elvdal kommune	Ønsker at Gråsjøen skal inn i buffersone 2 for å sikre muligheten til tilbygg, uthus etc.	<p>Muligheten for tilbygg, uthus etc. er ivaretatt i sone 1 dersom foreslåtte retningslinjer om maks 100 m² bebygd areal opprettholdes, eller gis en generell retningslinje om at dispensasjoner eller bestemmelser for slike tiltak kan vurderes.</p> <p>Det er samlet ca. 17 hytter i området rundt Gråsjøen. Hyttene er av ulik størrelse. Fra kommunens side er det ønskelig at de minste hyttene gis mulighet til å utvide seg noe. I kommuneplanens arealdel bør området avsettes som LNF b område med bestemmelser for eksisterende spredt bebyggelse, alternativt vurdere hver enkelt sak som dispensasjon. Bestemmelsene her bør generelt være strengere enn i hyttefeltene sør for Gråsjøen (buffersone 2) pga. sin beliggenhet i et mer åpent og sårbart landskap og nærhet til viktige villreinområder.</p> <p>Anbefaling: Soneinndeling foreslås opprettholdt som foreslått.</p>
B	Gråsjøen – omfang av utbygging	Stor-Elvdal kommuneskoger, mer utbygging Stor-Elvdal kommune, mer utbygging Grunneier Øverby, ivareta egne muligheter for utbygging. Alvdal kommune, ingen utbygging Grunneiere i Rendalen, ingen utbygging Villreinutvalget, ingen utbygging	Foreslått utbygging med konsekvensutredning er akseptert av: FM, DN og villreinnemnd. Rendalen kommune mfl.	<p>Ikke aktuelt å utvide omfanget av hyttebyggingen i forhold til framlagte høringsforslag. Det vil trekke konsekvensutredningen i tvil. I vurderingen av om utbygging i området bør begrenses er det lagt særlig vekt på de <u>avbøtende tiltak</u> som er skissert som forutsetninger for videre utbygging.</p> <p>Forutsetning for fortetting i eksisterende og nytt felt er at område F3 d tas ut i sin nåværende form. Det blir derfor gitt ei ramme på 30 nye hyttetomter (ikke 50) i området sett i forhold til gjeldende plan. Område F3d er godkjent i kommuneplan, slik at grunneier Øverby har et godt forhandlingsgrunnlag i forhold til videre utbygging i området i inneværende planperiode (før rullering av kommuneplan).</p> <p>I kommuneplanens arealdel kan man gjennom bruk av <u>hensynssone § 11-8 e)</u> stille krav om felles planlegging for flere eiendommer. Bestemmelser til denne sonen kan fastsette at flere eiendommer i et område skal undergis felles planlegging og at det skal brukes særskilte gjennomføringsvirkemidler.</p> <p>Det bør prioriteres en kartlegging/spørreundersøkelse av hytteeierne bruk av området, kunnskap om villrein, behov for styring av og tilrettelegging for ferdsel mv. Ses i sammenheng med Atnsjølia og Haustdalen. Dette prioriteres i handlingsprogram.</p> <p>Anbefaling: Buffersone 2 med foreslått arealbruk og retningslinjer opprettholdes som foreslått. Kartlegging av ferdsel og behov for styring/tilrettelegging prioriteres i</p>

				handlingsprogram.
C	Dalen inn til Finnstad/Lyngstad inn i buffersone	FM, DN, villreinnemnd (grunnlagsdokument) – ikke fremhevet fra DN eller FM.	Villreinnemnda anbefaler at denne legges inn som buffersone siden den skjærer inn i nasjonalt villreinområde	Det vises til generelle prinsipper for Sølnekletten, der all fast bosetting søkes lagt utenfor nasjonalt villreinområde og inn i sone 4. Buffersoner er i hovedsak områder med en viss tyngde av hytter, reiselivsbedrifter mv. der man ønsker å gi klare rammer for videre utvikling. Anbefaling: Området foreslås opprettholdt som foreslått i sone 4 pga. fast bosetting, gardsdrift mv. I vurdering av nye tiltak i dette området skal det tas hensyn til villreininteresser, trekk mv. ved behandling av tiltak.
D	Småtjønnsætran – Finnsjøen	Sollia fjellstyre	Ønsker Småtjønnsætran – Finnsjøen inn i sone 2 pga. setrer og løyper.	Ikke naturlig å trekke ut dette området fra nasjonalt villreinområde. Må ses i sammenheng med villreinens bruk av området og øvrige seterområder i sone 1 som det er naturlig å sammenligne med. Anbefaling: Området opprettholdes som foreslått.
E	RV 27 ved Folldal sentrum, ny buffersone mot sentrum	FM, DN, villreinnemnd	FM og DN har akseptert soneinndeling mv. for Sølnekletten. Villreinnemnda ønsker at det i Folldal langs Folla og sørover til langs FV27 legges inn en buffer siden det her mangler buffersone. På kartinnspillet er det delvis inntegnet buffersone sør for FV 27.	Folldal tettsted/sentrum har villrein på alle kanter. Det er ikke knyttet utfordringer til stort utbyggingspress i kommunen. Utfordringene er knyttet til opprettholdelse av folketall, og få etablert ny næringsvirksomhet. Det vesle handlingsrommet som er igjen, må kommunen få beholde. Her er det villrein tett på fra alle kanter. Dersom en annen sone skal vurderes må det i såfall være sone 4 og ikke sone 2. Dagens avgrensingen bygger bla. på faglig avgrensing av villreinens leveområde. Anbefaling: Området opprettholdt som foreslått. Dvs. ingen buffersone nord for nasjonalt villreinområde mot Folldal sentrum (øst for FV27).
F	Atnsjølia	FM, DN, villreinnemnd	FM med flere vil ikke akseptere ny utbygging i Atnsjølia, men kommer ikke med råd om å flytte området inn i noen annen sone. Fylkesmannen viser til planforslagets redegjørelse for allerede avklart utbygging i dette området, og mener at det ikke kan forventes ytterligere utbygging ut over	I planbeskrivelsen <u>punkt 3.3.4</u> er det listet opp noen punkt mht. Atnsjølia som bør vurderes tatt inn i retningslinjene for sone 4 – spesielt for Atnsjølia, og kobles mot handlingsprogram. Det gjelder spesielt tredje kulepunkt: ”Det bør i samarbeid med hytteforeningen foretas en kartlegging/undersøkelse av hytteeierne bruk av området og kunnskap om villrein, og i denne forbindelse komme med konkrete forslag til avbøtende tiltak. Slik kartlegging bør foretas før man tar stilling til ny utbygging i området. Tomtereserven i området er god (150 hytter, og det bygges 1-2 i året), slik at ny utbygging ikke bør vurderes før denne situasjonen endrer seg. Dermed ikke aktuelt å vurdere nye områder for hyttebygging i ”inneværende planperiode”. Det bør gjøres ei nærmere avklaring av hva som regnes som ”planperiode”. Så lenge det skal lages et ”arealplankart” bør

			denne planreserven på om lag 150 hytter.	<p>planen operere med en tidsperiode på linje med kommuneplaner dvs. en tidshorisont på 10 – 12 år . Behov for revidering av plan bør vurderes gjennom utarbeiding av regional planstrategi.</p> <p>Anbefaling: Det tas inn tillegg i retningslinjer for sone 4 spesifikt for Atnsjølia - som setter begrensninger for ny utbygging så lenge tomtereserven er stor. Kartlegging av ferdsel prioriteres i handlingsprogram.</p>
G	Forslag om endring av grense for sone 4 i Alvdal	Alvdal kommune	Forslag om å endre sone 4 slik at grense for sone 4 samsvarer med plangrense for delplan Alvdal tettsted. Dette gjelder i vest mot Plasslia.	<p>Grense for sone 4 i Alvdal har tatt utgangspunkt i grense for villreinens leveområde (se: villreinklienten). I Plasslia er det mer naturlig å følge denne grensa hele lia, framfor å gjøre en tilpasning til ei praktisk plangrense for kommunedelplan Alvdal tettsted.</p> <p>Anbefaling: Soneavgrensing foreslås opprettholdt som foreslått i planen.</p>

H	”Mulighetsrommet”	Flere/mange	<p>Viktig å ta vare på mulighetsrommet. Dette er det vist til fra flere. Spesielt gjelder dette mulighetene for småskala turistvirksomhet videreføring av tradisjoner med seterturisme og utmarksnæring i sone 1, utvidelsesmuligheter for eksisterende turistvirksomhet (Breisjøseter) og generelt ikke legge begrensninger på landbruksvirksomhet.</p>	<p>Dette ”mulighetsrommet” er spesielt viktig i Sølknkletten. Dersom dette ikke kan aksepteres for planområdet Rondane – Sølknkletten som helhet, bør det spesifiseres særskilt for Sølknkletten. I Sølknkletten er det kun <u>en privat turistthytte</u> i området, som bør gis mulighet til en viss utvikling. Dette ikke minst for å styrke lokalt næringsliv og bygdesamfunn. Konkret søknad om utbygging/utvikling må selvfølgelig vurderes i forhold til gjeldende planer og lovverk, men muligheten (mulighetsrommet) for slik vurdering må ivaretas i regional plan. Det er også fremhevet fra MD at man innenfor nasjonalt villreinområde må kunne <u>vurdere utvikling</u> av eksisterende virksomheter, men ikke etablere nye bygningsanlegg for ny virksomhet. Ny virksomhet må også kunne vurderes med utgangspunkt i eksisterende bygninger/seteranlegg når dette er utmarksnæring, småskala turistvirksomhet knyttet til landbrukseiendommer.</p> <p>Muligheter til utnytting av landbrukseiendommenes ressurser til utmarksnæring og småskala turisme er særlig viktig i området. Det er derfor viktig å gi signaler om at også LNFb-begrepet kan vurderes innenfor sone 1 for å sikre muligheten til utmarksnæring som tar utgangspunkt i eksisterende bygninger og seteranlegg. Det vises i denne sammenheng også til tilsvarende problemstilling på Hardangervidda og rapporten: ”Utmarksnæringer i Nore og Uvdal kommuner og bruk av LNF-formålet etter plan- og bygningsloven.” Bruk av LNFb må da knyttes til denne type virksomhet. De fleste tiltak vil ligge innenfor LNF-a og T-1443, og det er heller ikke stort press på utvikling i området. Tiltak skal fortsatt vurderes i forhold til konsekvenser for villrein.</p> <p>Anbefaling: Retningslinjer om småskala turistvirksomhet og utmarksnæring opprettholdes for området. Det samme gjelder muligheten til utvikling av eksisterende turistvirksomhet/turistthytte. Styringsgruppene foreslår at disse retningslinjene samles for Rondane og Sølknkletten – felles for sone 1 og sone 2. Utviklingstiltak i tilknytning til Breisjøseter bør ses i sammenheng med øvrig bebyggelse og kulturlandskap.</p>
I	Veger generelt og spesielt	Innspill fra flere – ulike synspunkt mht. veg.	<p>Se de enkelte innspill som i hovedsak støtter planforslag. Konkret forslag fra FM, villreinnemnd om at retningslinjene bør foreslår stenging av spesifikke vegstrekninger bla over</p>	<p>De konkrete vegstrekningene er omtalt i planen gjennom delrapport Sølknkletten. Det er her vist til behovet for å diskutere videre bruk av disse vegene. Dette er fortrinnsvis et privatrettslig spørsmål som grunneierne/rettighetshaverne selv bør diskutere og ta stilling til. Vi ser det som naturlig at dette kommer som en del av prosessen med felles sti- og løypeplan, som er et prioritert tiltak i handlingsprogram. Man vil da naturlig ta utgangspunkt i de fakta, råd og vurderinger som er gjort i delrapporten. Dette tror vi er en mer smidig og riktig måte å drøfte dette på lokalt, slik at planen ikke fremstår</p>

			Reinslia og inn til Kvislåseter.	<p>som en verneplan.</p> <p>Anbefaling: Det tas ikke inn særskilte retningslinjer som anbefaler stenging av visse vegstrekninger. Dette må ses på som en naturlig del av oppfølgende sti- og løypeplan.</p>
J	Retningslinjer om spredt fritidsbebyggelse i buffersoner (sone 2)	Innspill fra: (-) DN, fylkesmenn, villreinnemnd, FNF Hedmark og FnF Oppland (+) Stor-Elvdal kommune	Planen foreslår øvre tak på 140 m ² bruttoareal. (-) betyr uenig, (+) betyr støttes spesielt. Øvrige har akseptert innholdet.	<p>Det har politisk vært en del diskusjon rundt denne retningslinjen. Flere kommuner ønsker et "øvre tak" slik at alle holder seg under dette, samtidig som man er klar på at <u>den enkelte kommune må vurdere sine områder særskilt og gi egne bestemmelser innenfor denne rammen</u>, ut fra forholdet til villreinens områdebruk, natur- og kulturmiljø, omfanget av hytter og konsekvensene av rammene for utbygging. Buffersonene er svært ulike, og det er derfor viktig å se at intensjonen med retningslinjen ikke er å åpne for vid utbygging av områdene, men å gi et "felles øvre tak" som ingen kan gå over.</p> <p>I Sølnekletten er det to buffersoner: Gråsjøen i Stor-Elvdal og Haustdalen i Alvdal. Dette er to svært ulike buffersoner, som vil måtte vurderes ulikt ut fra både hensyn til villrein og i forhold til landskap, natur- og kulturmiljø.</p> <p><u>Gråsjøen:</u> I gjeldende kommuneplan for Stor-Elvdal er det gitt egne bestemmelser for utvikling av eksisterende hytter utenfor regulert felt, i områder avsatt som byggeområder i kommuneplan. Gjelder dermed område F3 a. For område F 3 b gjelder egen reguleringsplan.</p> <p>I dette området er det derfor åpning for å vurdere hovedhytte inntil 100 m², anneks opptil 30 m² og uthus opp til 20 m², totalt bebygd areal skal ikke overstige <u>150 m²</u>. I forhold til forslag om totalt bebygd areal på <u>140 m²</u> i regional plan, vil dette være en innstramming på totalt bebygd areal i forhold til gjeldende. I regional plan er det ikke foreslått begrensning på fritidshus, ut fra at man politisk mener at detaljeringsnivået må komme på kommuneplannivå. Alternativet er å sette en øvre grense for "bo-enheten" (fritidshytte/anneks) som isåfall må settes lavere. For buffersonene Gråsjøen vil retningslinjene sannsynligvis være en "riktig ramme", som alternativt kan knyttes direkte til sonen.</p> <p><u>Haustdalen:</u> I gjeldende kommuneplan for Alvdal (etter gammel lov) er det gitt en egen bestemmelse for spredt fritidsbebyggelse i LNF-områder generelt der det åpnes for et totalt bebygd areal på <u>120 m²</u>. I ettertid har det vist seg at bestemmelsen ikke er gyldig, noe som gir nye utfordringer for kommunen i dette området, hvor man ønsker å ha egne bestemmelser for bebyggelsen. Sette i forhold til villreinhensyn, natur- og kulturlandskap bør man for dette området konkret angi <u>rammer for utbygging</u> i området som helhet, samtidig som det i den enkelte sak må gjøres en særskilt</p>

				<p>vurdering innenfor disse rammene mht. størrelse, plassering og utforming av bebyggelsen.</p> <p>Anbefaling: dersom retningslinjen skal opprettholdes i regional plan, bør det presiseres at dette er en øvre ramme, og at en konkret vurdering av egne rammer/bestemmelser i kommuneplan må vurderes ut fra det enkelte områdes sårbarhet.</p>
K	Retningslinjer om spredt fritidsbebyggelse i nasjonalt villreinområde (sone 1)	Innspill fra flere: (-) DN, fylkesmenn, villreinnemnda, FNF Hedmark og Oppland (+) Stor-Elvdal kommune		<p>Det har politisk vært en del diskusjon rundt denne retningslinjen. Kommunene mener man bør være restriktive med utbygging på eksisterende hyttetomter innenfor nasjonalt villreinområde. Samtidig må det kunne vurderes dispensasjoner, eller gis bestemmelser for mindre delområder innenfor sone 1 gjennom kommuneplan. Flere kommuner ønsker et ”øvre tak” slik at alle holder seg under dette, samtidig som man er klar på at <u>den enkelte kommune må vurdere sine områder særskilt og gi egne bestemmelser, eller retningslinjer for dispensasjon innenfor denne rammen</u>, ut fra forholdet til villreinens områdebruk, natur- og kulturmiljø, omfanget av hytter og konsekvensene av rammene for utbygging.</p> <p>Det viktigste er vel å gi et signal om at det fortsatt skal være en mulighet for å <u>vurdere</u> mindre tilbygg, uthus, vedskål etc. selv om tiltaket er innenfor nasjonalt villreinområde, <u>når dette ikke er til skade for villrein</u>. Enten gjennom søknad om dispensasjon, eller ved at kommunen for visse enkeltområder utarbeider særskilte bestemmelser. Det må gjøres en særskilt vurdering av bestemmelsenes innhold i hvert enkelt delområde. Tiltaket må vurderes i forhold til beliggenhet, synbarhet, konsekvenser for villrein etc. Alternativet til å være spesifikk på maks areal, er å utdype at man fortsatt kan <u>vurdere mindre tiltak</u> også innenfor sone 1 når dette ikke er til skade for villrein. I Sølnekletten dreier det seg ikke om veldig mange bygg. Se vedlagte kart med oversikt over fritidsbebyggelse. Områder det kan tenkes at man vil ønske særskilte retningslinjer eller bestemmelser for er der det finnes en gruppe av fritidseiendommer som bør vurderes under ett, og ikke enkeltvis eks. Gråsjøen, fremre del av Sølndalen, Dølbekken. For området som helhet er det registrert svært få fritidsboliger inne i selve fjellområdet.</p> <p>Anbefaling: dersom retningslinjen skal opprettholdes i regional plan, bør det presiseres at dette er en øvre ramme, og at en konkret vurdering av egne rammer/bestemmelser i kommuneplan må vurderes ut fra det enkelte områdes sårbarhet.</p>

L	Temakart og kulturminnerapport	Noen tillegg i kartet foreslått	<ul style="list-style-type: none"> - Gammel veg Ryskaret – Haustdalen. - Skiløype fra Stormoegga til Reinslia - Skiløypenett Sollia - Kjøre- og rideleder (navnsetting) 	Foreslåtte tillegg tas inn i temakart. Dette er fakta – suppleringer.
M	Handlingsprogram	Oppfølging med handling er viktig. Fremhevet av flere.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sti- og løypekart ▪ Årlig møte ▪ Samordningsutvalg ▪ Sterkere prioritering og plassering av ansvar, økonomi og finansiering. ▪ Hytteundersøkelse ▪ Bedre kunnskap om trekk i Atndalen. 	<p>Anbefaling:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Årlig møte og oppnevning av samordningsutvalg i Sølnekletten legges inn i handlingsprogram. Samordningsutvalg brukes naturlig i utarbeiding av sti- og løypeplan og må bestå av ulike interesser i området (rettighetshavere, villreinutvalg, friluftsliv/turforeninger, reiseliv/turisme, kommuner). ▪ Hytte/ferdselsundersøkelse i de tre fokusområdene prioriteres (Atnsjølia, Haustdalen, Gråsjøen). ▪ Kostnader og plassering av ansvar spesifiseres. ▪ Viktig å få mer kunnskap om trekkene i Atndalen, og hva som ligger til grunn for de registrerte trekkene. Dette som grunnlag for framtidig forvaltning i dette området. ▪ Viktig at tiltak blir prioritert av Hedmark fylkeskommune når fylkestinget har gjort sitt vedtak av planen og uavhengig av endelig vedtak av planen i MD.
N	Framtidig forvaltning	Flere	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Årlig møte for Sølnekletten ▪ Representasjon fra villreinutvalg/rettighetshavere ▪ Ønsker ikke felles forvaltning med Rondane (mulig på økonomi/utviklingstiltak, men ikke på sak) 	<p>Kommentar:</p> <p>Viktig å skille klart mellom områder som er formelt vernet i forhold til andre områder som forvaltes etter pbl. Samtidig vil det være viktig å ha et godt samarbeid i forhold til villreinforvaltning i Rondane – Sølnekletten, samt spille på et større område når det gjelder turistutvikling, markedsføring og informasjon. Noen tiltak vil naturlig være lokalt knyttet til Sølnekletten og andre til større delområder - el. området som helhet.</p> <p>I Sølnekletten vil det være lettere å prioritere og igangsette konkrete tiltak som man i dag er enige om.</p>

Oversikt over høringsuttalelser som berører delområde Sølnekletten .Vurdering av enkeltinnspill fremgår av Del 2.

1. Fylkesmannen i Hedmark/fylkesmannen i Oppland (*gjelder begge områdene*)
2. Atnelien grunneierforening
3. Breisjøsæter Nordre, Breisjøsæter Søndre og Breisjøsæter turisthytte
4. Sølnekletten villreinområde - villreinutvalget
5. Haustdalen Hytteforening
6. K.F. Stor-Elvdal kommuneskoger
7. Knut Poppe på vegne av Kristin Heyerdal og Jens P. Heyerdal
8. Nedre Follidal Utmarkslag
9. Sollia fjellstyre
10. Follidal kommune (*gjelder begge områder*)
11. Glommen Skog BA (*gjelder begge områder*)
12. Direktoratet for naturforvaltning (*gjelder begge områder*)
13. Alvdal kommune
14. Leif Gunnar Bjørke mfl.
15. Per Magne Sandeggen
16. Nordre Atnadal utmarkslag
17. Stor-Elvdal kommune (*gjelder begge områder*)
18. Rendalen kommune
19. Sverre O. Øverby
20. Statens vegvesen (*gjelder begge områder*)
21. Eidsiva (*gjelder begge områder*)
22. Planrådet for villrein (*gjelder begge områder*)
23. Hedmark bondelag (*gjelder begge områder*)
24. Forsvarsbygg (*gjelder begge områder*)
25. Riksantikvaren (*gjelder begge områder*)
26. Knut Poppe mfl.
27. FNF Hedmark og Oppland (*gjelder begge områder*)
28. Den norske Turistforening (*gjelder begge områder*)
29. Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten (*gjelder begge områder*)